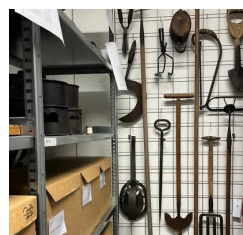
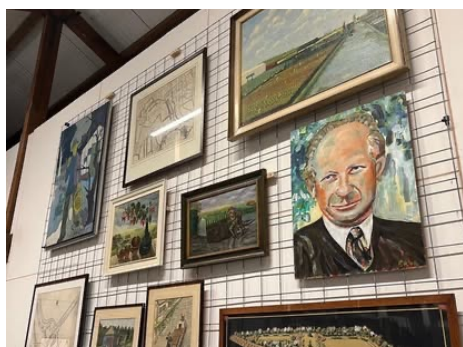


Beleidsplan 2026-2030

Vastgesteld algemeen bestuur d.d. 11 november 2025



:

INHOUDSOPGAVE

1.	ALGEMEEN	4
1.1.	Missie	4
1.2.	Visie	4
1.3.	Historie	5
2.	STRATEGISCHE DOELEN	5
3.	DOELSTELLINGEN	6
4.	COLLECTIE	8
4.1.	Collectiebeschrijving	9
4.1.1.	Kerncollectie, collectiehistorie en deelcollecties	9
4.1.2.	Herkomst en eigendom	9
4.2.	Collectieregistratie, documentatie en onderzoek	9
4.3.	Behoud en beheer	9
4.4.	Collectievorming verwerven, selecteren en afstoten	10
5.	PUBLIEK	10
5.1.	Algemeen	10
5.2.	Samenstelling en omvang van publiek	10
5.3.	Toegankelijkheid voor publiek	10
5.4.	Publieksactiviteiten	11
5.4.1.	Presentatie van de collectie	11
5.4.2.	Tijdelijke exposities	11
5.4.3.	Educatieve taken	11
5.4.4.	Publicaties	12
5.4.5.	Taken op het gebied van gastvrijheid	12
5.4.6.	Public relations	12

6.	BEDRIJFSVOERING	13
6.1.	Huisvesting en veiligheid	13
6.2.	Personeel en organisatie	13
6.2.1.	Vrijwilligers	13
6.2.2.	Vertrouwenspersoon	14
6.2.3.	ICT/automatisering	14
6.2.4.	Organisatiestructuur	14
6.3.	Verzekeringen	14
6.4.	Financiën en begroting	14
7.	SAMENVATTING	15
8.	BIJLAGE EVALUATIE BELEIDSPLAN 2021-2025	16

1. ALGEMEEN

Dit is het beleidsplan van het Boomkwekerijmuseum voor de periode 2026-2030. Het volgt het beleidsplan 2021-2025 op. Met dit nieuwe beleidsplan beoogt het museum vast te leggen wat het beleid van de organisatie is voor de komende jaren, welke doelen en doelstellingen er zijn en op welke wijze hieraan wordt gewerkt.

1.1. Missie

Het Boomkwekerijmuseum wil met zijn gebouwen, collectie, historische kwekerij, Educatiecentrum en vrijwilligers een representatief beeld verschaffen van de geschiedenis en ontwikkeling van de boomkwekerij in het Groene Hart. En in het bijzonder in de regio Boskoop, vanaf de vijftiende eeuw tot heden, met aandacht voor de toekomst en voor andere boomkwekerijcentra in Nederland. Dit gebeurt onder de noemer: *Boomkwekerij, geworteld in het verleden, blik op de toekomst.*

1.2. Visie

Centraal in de visie van het museum staat dat de historie en de ontwikkeling van de boomkwekerij in de regio Boskoop uniek zijn en 'levend' gehouden moeten worden voor de huidige en toekomstige generaties. Basis voor de functie als museum voor de Boomkwekerij is de **collectie**, waarmee beoogd wordt een representatief beeld te schetsen van de geschiedenis en ontwikkeling van de boomkwekerij in Nederland in het algemeen en die in de regio Boskoop in het bijzonder. Het museum rekent het dan ook tot zijn kerntaak om voorwerpen op boomteeltgebied te verzamelen, bewaren, beheren en te exposeren. Het museum stelt zich ook ten doel maatschappelijk relevante thema's te belichten. In zowel de permanente als tijdelijke exposities, alsmede in de buitenruimte van het museum wordt aan deze kerntaken vorm gegeven. Deze voorwerpen vormen samen de **collectiewaarde** van het museum. Naast deze collectie en collectiewaarde kent het museum een **verbindende waarde** voor bewoners van Boskoop en omgeving en met name voor de vele vrijwilligers van het Boomkwekerijmuseum. Het museum draait volledig op onbezoldigde vrijwilligers, die door hun inzet en samenwerking invulling geven aan de missie van het museum.

Naast de collectie- en verbindende waarde vervult het museum ook een **educatieve waarde**: het jong en oud laten zien en beleven wat de waarde van groen is voor onze omgeving en samenleving, het traditionele en moderne vakmanschap.

Onderdeel van de visie van het museum is ook het **financieel verantwoord** omgaan met erfgoed dat in beheer is en met de organisatie van het museum zelf. Dit houdt in dat de ontwikkelingen in en rond het museum nauwgezet worden gevolgd en dat beslissingen die financiële gevolgen (kunnen) hebben de continuïteit van het museum niet in gevaar mogen brengen.

Het museum wil ook een rol spelen binnen de toeristische en recreatieve ontwikkeling van Boskoop en in breder perspectief van de gemeente Alphen aan den Rijn. Samenwerking met partners binnen de Tuinen van Boskoop en overige partners wordt gezocht, arrangementen worden vormgegeven om uiteindelijk als museum meer bezoekers te trekken.

1.3. Historie

Het Boomkwekerijmuseum is een klein, gespecialiseerd museum. Het richt zich volledig en uitsluitend op de historie en ontwikkeling van de boomkwekerij in Nederland en met name in de regio Boskoop. Het museum is opgericht in 1974 en in 2004 ingeschreven in het Nederlands Museumregister als erkend museum. Het museum bestaat uit een binnen- en een buitendeel. Het binnendeel omvat vier elementen: de permanente tentoonstelling, tijdelijke tentoonstellingen, de bibliotheek en de historische boomkwekerswoning. Het buitendeel bestaat uit de historische kwekerij, loopbrug, loods en schuur/afdak en houtakker. Daarnaast is er in 2025 een Educatiecentrum gerealiseerd inclusief centraal depot voor de totale collectie. De buitenruimte rondom het Educatiecentrum is ingericht als museumplein en een fruitgaard met bezinningsplek voor jongeren en openlucht leslocatie. In deze delen samen worden de geschiedenis en de ontwikkeling van de boomkwekerij in de regio Boskoop verbeeld. Het ensemble, gevormd door binnen- en buitendeel exclusief Educatiecentrum, is gemeentelijk erfgoed.

2. STRATEGISCHE DOELEN

Het essentiële doel is en blijft het verrijken en beheren van de **collectie en collectiewaarde** van het museum. De collectie vormt de basis voor de museale functie van het museum en neemt in omvang en betekenis toe.

Het uiteindelijke doel van het Boomkwekerijmuseum is het ontvangen van bezoekers. Mensen die nieuwsgierig zijn naar de historie en ontwikkeling van de boomkwekerij en daarom het museum bezoeken. **Meer en vooral tevreden bezoekers** is dan ook waar het museum in de komende beleidsperiode voor blijft gaan. Speciale aandacht in deze beleidsperiode gaat uit naar de toegankelijkheid van het museum voor een breed publiek. Door het verbinden van geïnteresseerden, lokaal en (inter)nationaal, jong én oud, wordt invulling gegeven aan de beoogde verbindende waarde van het museum.

Derde strategische doel is het blijven (ver)**binden en boeien van onze vrijwilligers**. Zij zijn van onschatbare waarde voor het Boomkwekerijmuseum. Het museum biedt aan vrijwilligers een plek om samen te komen en samen te werken. Hun kennis, kunde, inzet en inbreng houdt het museum draaiend en laat het museum groeien en bloeien. Daarnaast hecht het museum veel waarde aan inclusie en diversiteit. We geloven dat iedereen de kans moet krijgen om deel uit te maken van onze gemeenschap en bij te dragen aan onze missie. Daarom bieden we vrijwilligers altijd een kans om bij ons te werken, ongeacht hun achtergrond, geslacht, leeftijd, beperking, etniciteit of religie. We zijn er trots op dat we een diverse groep vrijwilligers hebben die ons helpen om onze doelen te bereiken.

Vierde strategisch doel voor deze beleidsperiode is het tot waarde brengen van de belangen van het museum binnen de **Tuinen van Boskoop**. Participatie van het museum in dit project moet leiden tot meer bezoekers, het verbreden en meer attractief maken van het aanbod, extra inkomsten uit verhuur van faciliteiten, extra inkomsten uit catering. Hiervoor genoemde ambities moeten leiden tot meer inkomsten om de doelen van het museum te realiseren.

Vijfde strategische doel is het invullen en versterken van de **educatieve functie(s) van het museum**. Het museum en zijn faciliteiten lenen zich voor het bieden van een

gelegenheid en een programma van activiteiten die de kennis van en het bewustzijn van de waarde van buitengroen bij een breed publiek vergroten.

3. DOELSTELLINGEN

De hiervoor genoemde strategische doelen worden voor de periode 2026-2030 vertaald naar de volgende concrete doelstellingen en resultaten. Het gaat hier niet om acties/activiteiten die al gebeuren en/of standaard zijn, maar om acties/activiteiten die anders, beter of nieuw zijn.

Doelstelling		Beoogd resultaat
Collectie en collectiewaarde	1 Een collectieplan vaststellen.	Een collectieplan opstellen dat zowel het aspect 'verzamelen' als 'ontzamelen' omvat.
	2 Het nieuwe centrale depot optimaal inrichten en periodiek openstellen voor publiek.	Het centrale depot is ingericht en alle objecten zijn geregistreerd en eenvoudig vindbaar. Daarnaast is er i.s.m. PR een planning voor periodiek openstellen van het depot.
	3 De historische bibliotheek opnieuw inrichten en geschikt/interessant maken voor bezoekers.	Een deel van de collectie vanuit de huidige bibliotheek overbrengen naar de goed geclimatiseerde ruimte in het depot en tegelijkertijd de historische bibliotheek meer museaal inrichten en pronkstukken uitlichten.
		De bibliotheek is fysiek toegankelijk voor bezoekers sinds 2024. Het digitaal toegankelijk maken van de bibliotheek wordt meegenomen voor verdere uitwerking beleidsperiode 2026-2030.
	4 Vernieuwing inrichting museum.	Het museum is toe aan een herijking en opfrisbeurt van o.a. de huidige expositie en expositieruimtes. De permanente expositie moderniseren en uitbreiden en de ruimtes in de huidige gebouwen herinrichten (entree, pantry, kantoor). Een en ander in relatie tot het gerealiseerde Educatiecentrum en omgeving en de in het bidbook geformuleerde ambities en fasering.
	5 Onderzoek naar de historie van de boomkwekerij.	Afgerond onderzoek, dat kan dienen als verrijking van de collectie-informatie en als inspiratie- en kennisbron voor tentoonstellingen, bezoekers en studiedoeleinden.

	Doelstelling	Beoogd resultaat
Meer en tevreden bezoekers	1 Periodieke meting bezoekerstevredenheid.	Er is een gestructureerde opzet en aanpak van het meten van de bezoekerstevredenheid.
	2 Nieuwe presentatievormen en -technieken.	Op basis van een verkenning zijn nieuwe (digitale) technieken voor het presenteren van de collectie ingevoerd. (Zie ook bij vernieuwing inrichting museum.)
	3 Versterking aantrekkingskracht voor jeugd; gebruik maken van voorzieningen Tuinen van Boskoop (buitenleslokaal, bezinningsplek, leertuin etc.).	Enkele speciaal op jongeren gerichte elementen in het museum en in de omgeving; een voor jongeren aansprekend educatief programma in samenwerking met lokale/regionale onderwijsinstellingen.
	4 Reserve tijdelijke tentoonstelling.	Ontwikkeling van een tijdelijke tentoonstelling, die in bijzondere omstandigheden snel en eenvoudig kan worden ingezet, ligt 'op de plank'.
	5 Opzet modern educatieprogramma.	Er wordt een modern educatieprogramma opgesteld dat meer jongeren uitnodigt naar het museum te komen. Het museum is aantrekkelijk voor schoolreisjes, bedrijfsuitjes, familiefeestjes en vergaderingen door o.a. het organiseren van workshops en lezingen.

	Doelstelling	Beoogd resultaat
(Ver)Binden en boeien van vrijwilligers	1 Jaarlijks leer-/werkbezoek.	Per jaar minstens één leer-/werkbezoek door vrijwilligers aan een ander museum.
	2 Werven en op juiste plek krijgen van vrijwilligers.	Teams versterken waar nodig. Door evaluatiegesprekken te voeren met vrijwilligers is het mogelijk een overstap te maken naar een ander team.
	3 Evaluatie externe vertrouwenspersonen (gestart eind 2025).	Jaarlijkse evaluatie opzetten i.s.m. vrijwilligerscoördinator. Belangrijk te weten hoeveel klachten er waren en hoeveel daarvan ontvankelijk.
	4 Organiseren van interactieve bijeenkomsten met en voor vrijwilligers.	Gezamenlijk werken aan een nieuwe jaarplanning om zo de verbinding tussen de teams te versterken. Vrijwilligers betrekken bij de plannen voor modernisering van het museum.

Doelstelling		Beoogd resultaat
Tuinen van Boskoop	1	Vermarkten nieuwe Educatiecentrum.
	2	Het vormgeven aan samenwerking binnen de Tuinen van Boskoop m.b.t. arrangementen.
	3	Leerwerklocatie voor jongeren.
		Het nieuwe Educatiecentrum in de markt zetten als locatie die geschikt is voor vergaderen, presentaties, workshops en andere evenementen.
		Het samen met andere partners binnen Tuinen van Boskoop ontwikkelen en in de markt zetten van diverse arrangementen en vernieuwd aanbod ten einde meer bezoekers te ontvangen.
		Verdere uitwerking en invullen van ambitie om tot een leerwerklocatie voor jongeren te komen.

Doelstelling		Beoogd resultaat
Educatieve waarde	1	Ontwikkelen en aanbieden van een (activiteiten)programma over de waarde van buitengroen en wat mensen daar zelf aan bij kunnen dragen/veranderen.
	2	Ontwikkelen en aanbieden van een of meer cursussen en praktijklessen op het gebied van het beroep van boomkwekerij.
	3	Versterking educatieve functie museum
	4	Ontwikkelen/uitbreiden thematische excursies voor specifieke doelgroepen (zoals de Erfgoedtoer) en kwekerijbezoek (digitaal of fysiek).
		Aanvullen van het bestaande educatieve en recreatieve aanbod aan met name basisscholen door gebruik te maken van de kansen die het project Tuinen van Boskoop biedt (sortiment, bijenhouderij, biodiversiteit e.d.).

4. COLLECTIE

Het Boomkwekerijmuseum hanteert voor de opbouw en het beheer van de collectie een collectieplan. Dit plan beschrijft de vorming en afstoting van de collectie. Het plan dateert van 2015 en zal in deze nieuwe planperiode worden herijkt aan de verander(en)de omstandigheden en vereisten.

4.1. Collectiebeschrijving

4.1.1. Kerncollectie, collectiehistorie en deelcollecties

De totale collectie van het Boomkwekerijmuseum omvat meer dan 4.000 voorwerpen en groeit nog steeds. De belangrijkste onderdelen van deze collectie zijn:

- De boeken en documenten, die in de bibliotheek van het museum zijn opgenomen.
- De gewassen in de historische tuin van het museum.
- De historische boomkwekerswoning, inclusief inrichting.
- De objecten gelieerd aan (de historie van) de boomkwekerij.

4.1.2. Herkomst en eigendom collectie

Het Boomkwekerijmuseum richt zich uitsluitend op de (geschiedenis van de) boomkwekerij. Het is op dit terrein het enige, erkende museum in Nederland en vervult daarmee een nationale taak. Deze taak omvat het aanleggen, verrijken en beheren van de museumcollectie. De collectie is opgebouwd uit voornamelijk particuliere schenkingen en is vrijwel volledig eigendom van het museum.

4.2. Collectieregistratie, documentatie en onderzoek

De registratie van de collectie boeken en documenten vindt doorlopend plaats. Ontvangen boeken en documenten worden wekelijks beoordeeld, geregistreerd en toegevoegd aan de bibliotheek. Voor de beleidsperiode 2026-2030 staat op de agenda de collectie voortdurend te verrijken met nieuwe aanwinsten en dubbele exemplaren conform de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO) af te stoten teneinde de omvang van de collectie in de hand te houden. Verder is er de wens om deze beleidsperiode de boekencollectie digitaal toegankelijk te maken.

Vrijwel wekelijks worden nieuwe objecten ontvangen. Deze worden nauwgezet gewogen op basis van selectiecriteria, schoongemaakt, geconserveerd en geregistreerd. In 2019 is de historische boomkwekerswoning volledig gerestaureerd en heringericht. Gestreefd is naar een inrichting in de sfeer van rond 1910. Hiervoor is diepgaand onderzoek gedaan naar de sociale en economische omstandigheden van de fictieve bewoners anno 1910. Bij dit onderzoek zijn zowel externe deskundigen als vrijwilligers van het museum betrokken geweest. Objecten die niet in tijd of het milieu pasten zijn verwijderd, dan wel vervangen door meer passende objecten. Er is een beschrijving gemaakt van de gerestaureerde en heringerichte boomkwekerswoning.

Onderzoek vindt plaats in het kader van de tijdelijke exposities en de permanente expositie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de bibliotheek van het museum, de kennis bij de vrijwilligers en gesprekken met deskundigen. Naast dit onderzoek ten behoeve van de tentoonstellingen vindt structureel onderzoek plaats naar de (orale) geschiedenis van Boskoop, die nauw is verweven met de historie van de boomkwekerij. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een interviewgroep, die is samengesteld uit vrijwilligers van het museum en de Historische Vereniging Boskoop (HVB). Dit onderzoek gebeurt aan de hand van interviews met (ex-)inwoners van Boskoop. De interviews worden vastgelegd en soms bewerkt tot een artikel in het HVB-tijdschrift Paktijd.

4.3. Behoud en beheer

In 2025 zijn alle objecten uit verschillende depots samengevoegd in een centraal depot naast het museum. Het depot wordt gedeeld met de Historische Vereniging Boskoop. Alle

depotruimten zijn volledig geschikt voor een verantwoorde opslag van objecten en documenten. Het realiseren van een centraal depot voor de collectie maakt deel uit van het project Transformatie Reijerskoop.

4.4. Collectievorming verwerven, selecteren en afstoten

Verantwoordelijk voor het verwerven en afstoten van museale objecten is de collectiebeheerder. De werkgroep *collectievorming en afstoting* heeft tot taak het verantwoord verwerven van nieuwe en het afstoten van overvloedige objecten. De werkgroep hanteert hiervoor een aantal selectiecriteria, die zijn vastgelegd in het collectieplan en volgt hierin de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO). Door de werkgroep geaccepteerde objecten worden geregistreerd door de werkgroep *registratie*. Het geheel van collectievorming, afstoting, registratie en behoud/beheer zal opnieuw worden beschreven in deze planperiode. Aansluitend zullen eventuele protocollen worden opgesteld/herijkt en indien nodig cursussen worden georganiseerd.

5. PUBLIEK

5.1. Algemeen

In grote lijnen is het bezoek aan het Boomkwekerijmuseum in te delen in bezoekers die kennis willen nemen van de historie van de boomkwekerij in het algemeen, bezoekers die specifiek komen voor een tijdelijke expositie, bezoekers die deelnemen aan een educatief programma en/of gebruik maken van het Educatiecentrum en bezoekers die gebruik maken van de (horeca-)faciliteiten van het museum.

5.2. Samenstelling en omvang van publiek

Jaarlijks ontvangt het Boomkwekerijmuseum ongeveer 5.000 bezoekers. De trend is een toename van het aantal bezoekers. Het grootste deel van de bezoekers zijn de over het algemeen wat oudere inwoners van Boskoop en omgeving en volwassenen met een relatie met Boskoop dan wel met interesse in groen, planten en bomen. Jongeren, met name scholieren, maken ook deel uit van de bezoekers aan het museum. De omvang van deze laatste groep neemt toe door gerichte activiteiten. Deze groep is bescheiden van omvang en komt doorgaans in groepsverband naar het museum. Voor hen is een educatief programma opgesteld.

De ambitie is om in de komende beleidsperiode te komen tot 7.500 of meer bezoekers. Dit moet mogelijk zijn door de faciliteiten, inzendingen en diensten binnen de Tuinen van Boskoop te benutten. Hierbij wordt vooral ingezet op meer bezoeken door 'groenliefhebbers' en jongeren.

5.3. Toegankelijkheid voor publiek

Door het uitvoeren van de 'zelfscan toegankelijkheid', aangeboden door de Museumvereniging, leert het museum wat mogelijke tekortkomingen, oplossingen en verbeterpunten zijn. Door hieraan systematisch te werken is het mogelijk het Boomkwekerijmuseum ook voor mensen met een beperking toegankelijk te maken.

5.4. Publieksactiviteiten

5.4.1. *Presentatie van de collectie*

- De collectie van het museum wordt gepresenteerd in de vorm van een permanente expositie, tijdelijke exposities, een historische kwekerij en een historische boomkwekerswoning. Daarnaast is het de afgelopen beleidsperiode gelukt bezoekers ook toegang te geven tot de bibliotheek. Digitalisering van de bibliotheekcollectie moet de toegankelijkheid hiervan nog verder vergroten.
- Het gebruik van nieuwe, veelal digitale, presentatievormen wordt in de komende beleidsperiode verder verkend en indien passend (qua vorm en budget) doorgevoerd. Ook is er het voornemen om tijdelijke exposities vast te leggen op beeld, zodat deze elders en later kunnen worden ingezet voor onder meer publieksdoeleinden.
- De boomkwekerswoning is in 2019 volledig van binnen en buiten gerestaureerd en heringericht.
- De museumkwekerij wordt in stand gehouden en een gedeelte wordt tijdelijk ingezet voor het buitendeel van een tijdelijke tentoonstelling. Met ingang van 2025 beschikken we over een fruitgaard, museumplein en leer- en bezinningsplek.

5.4.2. *Tijdelijke exposities*

- Jaarlijks worden tenminste drie tijdelijke exposities georganiseerd. Eén daarvan wordt georganiseerd door de Historische Vereniging Boskoop (HVB), waarmee het Boomkwekerijmuseum nauw samenwerkt en die ook in het museum is gevestigd. De door het museum georganiseerde tijdelijke exposities dragen een groen, kunstzinnig of maatschappelijk karakter. De door de HVB georganiseerde exposities dragen doorgaans een met de historie van Boskoop verbonden karakter. Over de continuïteit van deze exposities vindt overleg plaats.
- De onderwerpen van de tijdelijke exposities variëren van actuele thema's als klimaatverandering tot historische gebeurtenissen of geschiedenissen zoals reizen naar het verre oosten en de herkomst van planten en bomen. Het inhaken op actuele maatschappelijke thema's zal ook in deze planperiode verder worden verkend en uitgewerkt. Deze thematische aanpak spreekt nieuwe doelgroepen aan en kan daarmee de beoogde toename van bezoekersaantallen helpen realiseren. Ook kunnen tijdelijke tentoonstelling interessant en relevant zijn voor jongeren/scholieren en daarmee deze doelgroep vergroten. Om veelzijdig te blijven wordt een plan uitgewerkt om exposities te laten samengesteld door bijvoorbeeld een kunstenaar, fotograaf, de burgemeester of groep 8 van de basisschool.

5.4.3. *Educatieve taken*

Structureel worden basisscholen in de regio Boskoop uitgenodigd om het museum te bezoeken. Groepen scholieren krijgen bij bezoek een aan de groep aangepaste rondleiding met eventueel een speciaal thema. Incidenteel wordt er in het museum een lezing gegeven, over een speciaal onderwerp of naar aanleiding van een tijdelijke expositie. Onder de vrijwilligers van het museum zijn er velen die beschikken over kennis en vaardigheden die zich lenen voor educatie. Het voornemen is om de educatieve taak verder te ontwikkelen en uit te breiden. Hiervoor zal ons nieuwe Educatiecentrum gebruikt gaan worden. De uitbreiding van onze educatieve taak zal zo mogelijk nader worden vormgegeven in samenwerking met de partners binnen de Tuinen van Boskoop en de Historische Vereniging Boskoop.

5.4.4. Publicaties

Beoogd wordt om in deze nieuwe beleidsperiode een aantal nieuwe publicaties te produceren. In een informatieboekje zal voor een breed publiek een beeld worden gegeven van het museum en daarmee verbonden activiteiten. Ad hoc zullen publicaties worden gemaakt over thema's en tijdelijke exposities. De tijdelijke exposities zullen op video worden opgenomen om elders en later te kunnen worden ingezet. In 2019 is de huidige website van het museum gelanceerd. In deze planperiode zal de functionaliteit van de website worden geëvalueerd en zullen nieuwe opties worden toegevoegd (online reserveren, korte filmpjes e.d.).

Op gebied van publicaties wordt hard gewerkt aan een nieuwe serie (thematische) films (sommige in samenwerking met de HVB). In 2025 is hiermee een eerste start gemaakt door realisatie van een algemene promotiefilm over het museum en heeft de HVB een film over 'houtakkers' gemaakt.

In het kader van hierboven omschreven educatieve taken wordt gezien of en welke onderwerpen zich lenen voor het uitbrengen van nieuwe publicaties.

5.4.5. Taken op het gebied van gastvrijheid

Het Boomkwekerijmuseum draait volledig op vrijwilligers. Zij zijn de motor én het visitekaartje van ons museum. Het inwerken en opleiden van (nieuwe) vrijwilligers is een doorlopende activiteit. Daarbij wordt specifiek ingespeeld op de taak van vrijwilligers, van rondleider tot baliemedewerker en van cateringmedewerker tot hulpverlener. Iedereen en iedere inzet is van groot belang.

Het museum beschikt over een bezoekersprotocol (bezoekersvoorwaarden). Deze voorwaarden zullen in de loop van deze planperiode worden geactualiseerd. Om inspiratie en kennis op te doen wordt jaarlijks een bezoek georganiseerd aan een ander museum.

5.4.6. Public relations

Het museum maakt onderscheid in doelgroepen naar bezoekers, sponsors en vrienden. Ieder van deze drie doelgroepen krijgt een eigen benadering en behandeling. De doelgroepen sponsors en vrienden dragen substantieel bij aan de inkomsten van het museum. Eén van de vrijwilligers fungeert als relatiebeheerder/fondsenwerver voor deze twee doelgroepen. Deze functie is op moment van schrijven vacant en moet in de nieuwe beleidsperiode worden ingevuld. De vrijwilliger houdt contact met sponsors en vrienden en zorgt voor nieuwe aanwas. Speciaal voor de vrienden en sponsors organiseert het museum tweejaarlijks een bijeenkomst in het museum. Ook de burens/omwonenden van het museum worden dan uitgenodigd voor een bezoek aan het museum. Dit om draagvlak in de omgeving voor het museum te behouden en te versterken. Voor alle relaties van het museum wordt minimaal twee keer per jaar een nieuwsbrief uitgegeven. Voor vrijwilligers intern circa vijf keer per jaar.

Door vrijwilligers van het museum wordt jaarlijks deelgenomen aan de Bus-idee-dag (voor touringcarbedrijven e.d.) en de Boskoopse Braderie (voor de inwoners van regio Boskoop). Incidenteel wordt een opname voor TV verzorgd waarin een aan het museum of de historie van de boomkwekerij gerelateerd onderwerp wordt belicht. Via contacten met lokale en regionale media wordt frequent de aandacht op het museum gevestigd.

Hierbij speelt nieuwsaardigheid van het onderwerp een belangrijke rol. Het organiseren van bijzondere, thematische exposities is doorgaans een goede aanleiding voor publiciteit. Ook biedt het museum zich regelmatig met succes aan als locatie voor het opnemen van aan de historie van de boomkwekerij gerelateerde onderwerpen.

Het Boomkwekerijmuseum beschikt (nog) niet over een compleet PR-beleidsplan. Het streven is hierin in de loop van deze beleidsperiode te voorzien. Daarbij zal specifiek de rol van nieuwe media worden meegenomen. Dit met het oog op de gewenste toename van het aantal tevreden bezoekers, het behoud en versterken van draagvlak voor het museum en om de organisatie van het museum een handvat voor PR te bieden. Bij het opstellen van zo'n plan zal gebruik worden gemaakt van onder meer de kennis en ervaring van de Museumvereniging, het Erfgoedhuis Zuid-Holland en andere verwante musea. Om de museumorganisatie in staat te stellen sturing te geven aan een grotere bezoekerstevredenheid zal deze in de loop van deze beleidsperiode op gestructureerde wijze worden gemeten. Tot nu toe is dit beperkt tot een gastenboek, waarin bezoekers hun ervaring kunnen optekenen.

Een bijzonder streven is ons museum ook geschikt te maken als trouwlocatie. We zullen de komende periode onderzoeken wat hiervoor nodig is om dit te bewerkstelligen.

6. BEDRIJFSVOERING

6.1. Huisvesting en veiligheid

Het Boomkwekerijmuseum is gehuisvest in twee voormalige woonpanden aan het Reijerskoop, met elkaar verbonden door een glazen ontvangstruimte. Eén van de panden is eigendom van het museum, het andere is eigendom van de gemeente Alphen aan den Rijn. De gemeente is ook eigenaar van de naastgelegen historische boomkwekerswoning en het achterliggende terrein met de historische tuin, loods en schuur.

De boomkwekerswoning is in 2019 volledig gerenoveerd. De overige bezittingen en panden worden conform het onderhoudsplan bijgehouden en verkeren in goede staat. In 2025 is een centraal depot gerealiseerd in het Educatiecentrum. Naast voldoende en kwalitatief geschikte depotruimte was er behoefte aan meer ruimte voor het tentoonstellen van delen van de collectie die zich in het depot bevinden én voor het organiseren van workshops en cursussen voor publiek. Dit zal in de komende beleidsperiode verder worden uitgerold.

Voor veiligheid kent het museum een actueel calamiteitenplan. Er zijn geen veiligheidsaspecten die niet (kunnen) worden opgelost en meegenomen in de uitvoering van dit plan.

6.2. Personeel en organisatie

6.2.1. Vrijwilligers

Het museum draait volledig op vrijwilligers. Op dit moment zijn er voldoende vrijwilligers om de taken en activiteiten naar behoren uit te voeren. Het verloop onder de vrijwilligers is gering. De relatieve hoge gemiddelde leeftijd maakt wel dat vaakzaamheid op voldoende instroom van nieuwe vrijwilligers geboden is. De sfeer en onderlinge band tussen vrijwilligers is heel belangrijk voor een toekomstbestendige groep van

vrijwilligers. Door middel van een taakgerichte indeling van vrijwilligers, het organiseren van cursussen en groepsbijeenkomsten worden de kennis en vaardigheden aangesproken, gedeeld en verrijkt. Ook worden individuele gesprekken met alle vrijwilligers gevoerd over de gewenste taken, inzet en ontwikkeling. Voor de meeste functies/taken lukt het om te voldoen aan eisen van capaciteit en kwaliteit. Voor enkele, meest leidinggevende (bestuurs-)taken, is het moeizaam vacatures te vervullen. Dit vergt de komende planperiode bijzondere aandacht.

6.2.2. *Vertrouwenspersoon*

Het museum beschikt sinds 2025 over een externe vertrouwenspersoon. Afspraak is jaarlijks de voortgang te evalueren waarbij de vertrouwelijkheid van ontvangen casussen uiteraard wordt gewaarborgd.

6.2.3. *ICT/automatisering*

Het Boomkwekerijmuseum beschikt over kantoorautomatisering voor de meest gangbare taken zoals boekhouding, administratie en collectiebeheer. Daarnaast lopen er activiteiten op het gebied van digitalisering, onder andere voor het bibliotheekbestand en fotoarchief. Voor het functioneren van een museum is digitalisering en ICT van groot belang. Een van de voornemens in dit meerjarenbeleidsplan is het opstellen van een specifiek beleidsplan voor informatisering en ICT, toegesneden op de wensen en toekomstplannen van het museum.

6.2.4. *Organisatiestructuur*

De huidige organisatiestructuur, bestaande uit een (dagelijks en algemeen) uitvoerend bestuur, taakgerichte teams en daaronder werkgroepen, voldoet. Er zijn dan ook geen voornemens (grote) structuurwijzigingen door te voeren.

6.3. *Verzekeringen*

Het Boomkwekerijmuseum kent verzekeringen op het gebied van brand/inboedel en bestuursaansprakelijkheid. De risico's op het gebied van inzet van vrijwilligers zijn gedekt via een daarvoor geldende risicoafdekking door de gemeente. In deze planperiode wordt niet voorzien in een andere of aanvullende risicoafdekking door middel van verzekeringen.

6.4. *Financiën en begroting*

Het Boomkwekerijmuseum werkt met een jaarbegroting die is gebaseerd op deelbegrotingen per team, jaarrekening en tussentijdse rapportages. Voor groot onderhoud en majeure toekomstige investeringen worden doelreserveringen gedaan. Het museum heeft in de loop der jaren een goede basis gelegd voor de toekomst. Het realiseren van het Educatiecentrum heeft een forse investering gevergd van museum. De continuïteit en vrije reserves zijn op een laag niveau. Deze beleidsperiode zal benut worden om de reserves weer aan te vullen.

7. SAMENVATTING

Vertrekpunt voor dit meerjarenbeleidsplan 2026-2030 van het Boomkwekerijmuseum is de evaluatie van het vigerende meerjarenplan. Deze evaluatie is als bijlage toegevoegd.

In dit meerjarenbeleidsplan zijn vijf strategische doelen geformuleerd te weten:

- Verrijken en beheren van de collectie en collectiewaarde.
- Streven naar meer en vooral tevreden bezoekers.
- Blijven (ver)binden en boeien van onze vrijwilligers.
- Verder ontwikkelen binnen de Tuinen van Boskoop.
- Invullen en versterken van de educatieve functie(s) van het museum.

De vijf strategische doelen zijn uitgewerkt in concrete doelstellingen en beoogde resultaten (zie tabel in dit meerjarenplan).

In deze planperiode zijn nieuwe deelplannen voorzien voor onder meer:

- Collectievorming en afstoting, registratie en behoud/beheer – team museaal.
- PR-beleidsplan – team PR.
- Beleidsplan voor informatisering en ICT – team bedrijfsvoering.

In deze planperiode worden bestaande deelplannen aangepast aan verander(en)de omstandigheden en eisen:

- Bezoekersprotocol (bezoekvoorwaarden) – team bedrijfsvoering.
- Onderhoudsplan – team onderhoud en gebouwen.



8. BIJLAGE EVALUATIE BELEIDSPLAN 2021-2025

Strategische doelen en doelstellingen		Beoogde resultaten	Resultaat	
Collectie en collectiewaarde	1	Het samenbrengen van de opslag van de collectie, die nu is verspreid over meer depots, in één kwalitatief goed depot.	Eén centraal depot, dat is toegerust voor opslag/bewaring van collectiestukken, in de directe nabijheid van het museum	Gerealiseerd in 2025.
	Het creëren van meer ruimte voor:			
	2a	Het tentoonstellen van in depot zijnde collectieonderdelen.	Een voor meervoudig gebruik geschikte ruimte in de directe nabijheid van het museum.	Gerealiseerd in 2025.
	2b	Het organiseren en faciliteren van workshops en cursussen, door en vanuit het museum.		Opgestart in 2025; meenemen voor verdere uitwerking beleidsperiode 2026-2030.
	3	De bibliotheek fysiek én digitaal toegankelijk maken voor publiek.	Toegang voor bezoekers tot de historische bibliotheek; digitalisering en ontsluiting van de boekencollectie.	De bibliotheek is fysiek toegankelijk voor bezoekers sinds 2024. Het digitaal toegankelijk maken van de bibliotheek wordt meegenomen voor derdere uitwerking beleidsperiode 2026-2030.
	4	Onderzoek naar de historie van de boomkwekerij.	Afgerond onderzoek, dat kan dienen als verrijking van de collectie-informatie en als inspiratie- en kennisbron voor tentoonstellingen, bezoekers en studiedoeleinden.	Niet gerealiseerd. Dit wordt meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode 2026-2030.

Strategische doelen en doelstellingen			Beoogde resultaten	Resultaat
	1	Periodieke meting bezoekerstevredenheid.	Een gestructureerde opzet en aanpak van het meten van bezoekerstevredenheid.	Niet gerealiseerd. Dit wordt meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode 2026-2030.
	2	Nieuwe presentatievormen en -technieken.	Op basis van een verkenning zijn nieuwe (digitale) technieken voor het presenteren van de collectie ingevoerd.	Niet gerealiseerd. Dit wordt meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode 2026-2030.

Meer en tevreden bezoekers	3	Versterking aantrekkingskracht voor jeugd.	Enkele speciaal op jongeren gerichte elementen in het museum en in de omgeving; een voor jongeren aansprekend educatief programma, in samenwerking met lokale/regionale onderwijsinstellingen (basisscholen, Wellant).	Niet gerealiseerd. In 2025 is wel gestart met o.a. het inrichten van een buitenleslokaal en bezinningsplek. Verdere uitwerking wordt meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode 2026-2030.
	4	Het vergroten van de toegankelijkheid van het museum voor mensen met een beperking.	Een zelfscan toegankelijkheid is uitgevoerd en de daaruit gebleken verbeterpunten zijn doorgevoerd.	Gerealiseerd in 2024. Er zijn geen grote aanpassingen uit de zelfscan naar voren gekomen.
	5	Vergroting aantrekkelijkheid en omzet museumwinkel.	De museumwinkel draagt bij aan het resultaat door een aantrekkelijk, gevarieerd en aan de boomkwekerij verbonden aanbod artikelen.	Gerealiseerd in 2024. Het aanbod van de winkel wordt o.a. aangepast aan de tijdelijke exposities en er wordt goed gekeken naar de duurzaamheid van artikelen.
	6	Reserve tijdelijke tentoonstelling.	Een concept voor een tijdelijke tentoonstelling, dat in bijzondere omstandigheden snel en eenvoudig kan worden ingezet, ligt 'op de plank'.	Niet gerealiseerd. Dit wordt meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode 2026-2030.

Strategische doelen en doelstellingen

Beoogde resultaten

Resultaat

(Ver)Binden en boeien van vrijwilligers	1	Actualiseren/vernieuwen beleidsplan vrijwilligers.	Een (beleids)plan vrijwilligers waarin invulling wordt gegeven aan de cruciale betekenis van vrijwilligers voor het museum, met specifieke aandacht voor het behoud en de overdracht van kennis.	Gerealiseerd in 2025.
	2	Jaarlijks leer/werkbezoek voor de vrijwilligers aan andere musea.	Per jaar minstens één leer/werkbezoek.	Gerealiseerd sinds 2022.

Strategische doelen en doelstellingen

Beoogde resultaten

Resultaat

	1	Het verbinden van het museum met de directe omgeving, in het bijzonder het	Verbindingen in de vorm van:	
			_Een brug van het museum (de historische tuin) naar het omliggende gebied.	Gerealiseerd in 2025.
			_Wandelpaden vanaf het museum naar/door het gebied Reijerskoop.	Gerealiseerd in 2025.

Tuinen van Boskoop		gebied Reijerskoop en Tuinpad Rijnveld.	_Een permanent wandelpad vanaf het museum, via het gebied Reijerskoop en kwekerijen, naar het Tuinpad Rijnveld.	Nog niet gerealiseerd. Dit wordt meegenomen bij het 'arrangement Tuinpad Rijnveld'. Het permanente wandelpad wordt tzt uitgevoerd ihkv de herstructurering Biezen/Rijnveld.
	2a	Het verbinden van het museum met de bredere omgeving.	_Aansluiting van het museum op de toeristische fietsroutes in regio Boskoop, Alphen aan den Rijn, Groene Hart; en aansluiting op de toeristische speerpunten van Alphen aan den Rijn.	Gerealiseerd in 2025.
	Parkeervoorzieningen versterken:			
	3a	Voor vrijwilligers.	Een parkeervoorziening in de directe nabijheid van het museum, voor de vrijwilligers die dienst hebben in het museum.	Gerealiseerd in 2025.
	3b	Voor bussen en auto's bezoekers.	Een parkeervoorziening in de nabijheid van het museum voor bussen en bezoekers.	Gerealiseerd in 2025.
	3c	Voor omwonenden.	Het door gemeente/projectorganisatie realiseren van extra parkeervoorziening(en) in het gebied Reijerskoop voor de omwonenden (en bezoekers van het gebied) om de algemene parkeerdruk tegen te gaan.	Gerealiseerd in 2025.
	4	Versterking van de horeca(functie).	Enkele horecavoorzieningen in en rond het museum, met een gevarieerd aanbod.	Gerealiseerd in 2025.
	5	Vergroting (binnen)ruimte.	Door het in gebruik nemen van de loods achter het museum is er ruimte gecreëerd voor het centraliseren en optimaliseren van de depotfunctie, het organiseren van workshops en cursussen, het (kunnen) tentoonstellen van grotere collectie-onderdelen.	Gerealiseerd in 2025.
	Strategische doelen en doelstellingen		Beoogde resultaten	Resultaat

Informatiebeleidsplan___Algemeen___overig	1	Het (doen) opstellen van een informatiebeleidsplan, met daarin opgenomen:	Een plan voor de inzet van ICT en digitalisering in de werkprocessen en museale activiteiten van het museum.	Gerealiseerd in 2023.
	1a	Digitalisering van het foto archief.	Een gedigitaliseerd en gemakkelijk toegankelijk fotoarchief	Deels gerealiseerd: foto's van objecten zijn gedigitaliseerd en worden nu gerangschikt. Foto's van niet-objecten wordt nog aan gewerkt. I.s.m. de HVB wordt dit project verder opgepakt en afgehandeld.
	1b	Op beeld vastleggen tijdelijke tentoonstellingen.	Alle tijdelijke tentoonstellingen zijn/worden op beeld vastgelegd.	Niet gerealiseerd. Dit wordt meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode 2026-2030.
	1c	Digitalisering boekencollectie.	De boekencollectie is digitaal ontsloten, zowel voor intern als extern gebruik.	Niet gerealiseerd. Dit wordt meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode 2026-2030.
	1d	Digitale presentatietechnieken.	Nieuwe, moderne presentatietechnieken zijn verkend en ingevoerd	Deels gerealiseerd in 2025 door aanschaf van een smartboard. Presentatietechnieken in bijvoorbeeld de permanente expositie wordt meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode 2026-2030.
	Actuele protocollen/beleidsplannen voor:			
	2a	Bezoekvoorwaarden.		Niet gerealiseerd. Dit wordt meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode 2026-2030.
	2b	Risico/veiligheid.		Gerealiseerd in 2023: update ontruimingsplan en calamiteitenwijzer.
	2c	Vrijwilligers.		Gerealiseerd in 2025: update vrijwilligersbeleid en opstellen wervingsplan.

2d	Collectie en beheer.	Geactualiseerde protocollen en plannen, als basis voor het te voeren beleid	Niet gerealiseerd. Dit wordt meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode 2026-2030.
2e	Public Relations.		Niet gerealiseerd. Dit wordt meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode 2026-2030.
2f	Onderhoud gebouwen en systemen.		Niet gerealiseerd. Dit wordt meegenomen naar de nieuwe beleidsperiode 2026-2030.
2g	Werving en tegenprestatie vrienden en sponsors.		Gerealiseerd in 2023: plan opgesteld door werkgroep.